

Niet verdrinkend maar wuiwend

*Of: mijn begintijd, mijn jeugd en hoe mijn relatie met mijn vader
een beetje met het getij meeding*

We denken altijd dat vaders en moeders het allemaal weten. Maar eigenlijk proberen ze het alleen maar al doende een beetje te rooien. Elke dag houden ze de boel draaiende, proberen ze zich te redden en houden ze zich dapper – ook al zijn ze dat soms niet. Zoiets vermoedde ik al in mijn jeugd, maar het werd pas bevestigd toen ik volwassen was, en dan nog alleen met enige hulp van de andere kant.

Op een grijze herfstavond in 1977 ga ik op weg naar een medium. Ze woont in Victoria, in het centrum van Londen, in de buurt van de onaantrekkelijke achterkant van Buckingham Palace, in een appartement boven in een torenflat. Het is geen zigeunercaravan, maar het betekent waarschijnlijk dat ze dichterbij de hemel is.

Ik heb geen bijzondere voorliefde voor het spirituele – veel later krijg ik iets met sterkedrank, al is dat minder een voorliefde dan een verslaving – maar mijn vrouw Andy heeft er wel een neiging toe. Mijn moeder is ook geen vreemde voor het ouijabord. Bij ons thuis aan de westelijke rand van de Londense buitenwijken hebben mijn moeder, oma en tante, samen met mijn zogenaamde ooms Reg en Len, eind jaren vijftig, begin jaren zestig menige gezellige avond doorgebracht met het oproepen van de beminde overledenen van

gene zijde. Beter dan het schrale zwart-witgeflinker van de nieuwwetse televisie.

De reden voor het bezoek van Andy en mij aan deze hoogverheven Madame Arcati: een ondeugende hond. Ben, onze prachtige boxer, heeft de gewoonte om een stapel elektrische dekens onder ons bed vandaan te trekken. We bewaren deze voor onze kinderen – Joely, vijf, en Simon, één – voor als ze niet meer in bed plassen en een beetje extra warmte nodig hebben. Het is me dan nog niet duidelijk dat de opgevouwen elektrische dekens meer kunnen bieden dan een warm bed – de gebogen draden kunnen breken en vlam vatten. Misschien weet Ben dit wel.

Andy komt tot de conclusie dat er een bovennatuurlijk element meespeelt bij het nachtelijk ritueel van Ben. Hij is waarschijnlijk geen helderziende, maar er is duidelijk iets aan de hand waarvan wij mensen niet weten wat.

In deze periode tour ik als een razende rond met Genesis – we hebben ons album *Wind & Wuthering* uitgebracht en ik heb pas sinds kort de taak als zanger overgenomen van Peter Gabriel. Daarom ben ik vaak een afwezige echtgenoot en vader, en heb ik voortdurend het gevoel dat ik tekortschiet als het om huiselijke aangelegenheden of familie gaat. Ik sputter daarom niet tegen bij deze onorthodoxe actie.

We gaan naar het medium. Het drukke Victoria in, met de lift in de torenflat omhoog, op de deurbel drukken, praatje maken met de echtgenoot die naar *Coronation Street* kijkt. Het kon niet minder spiritueel. Eindelijk maakt hij zich los van de televisie en knikt me toe: ‘Ze kan u nu ontvangen...’

Ze is een gewoon uitzierende huisvrouw die aan een klein tafeltje zit. Geen teken van speciale banden met de andere wereld. Ze ziet er eigenlijk volkomen normaal uit, heel degelijk. Dit verrast me en stelt me ook wat teleur, en mijn scepsis wordt nog versterkt door verwarring en een tikje humeurigheid.

Omdat Andy’s *I Tjing*-lezing haar duidelijk heeft gemaakt dat de hond wordt lastiggevallen door de geesten aan mijn kant van de familie, trek ik aan het kortste eind en moet de kamer van het bovennatuurlijke binnen. Met mijn tanden op elkaar geklemd vertel ik het medium over de nachtelijke fratsen van Ben. Ze knikt ernstig,

sluit haar ogen, wacht een betekenisvol aantal seconden, en antwoordt ten slotte: ‘Het is uw vader.’

‘Pardon?’

‘Ja, het is uw vader, en hij wil dat u een paar dingen krijgt: zijn horloge, zijn portemonnee en het cricketbat van de familie. Wilt u dat ik zijn geest vraag om via mij te spreken? Dan kunt u zijn stem horen. Maar soms willen de geesten niet meer weg en wordt het een beetje ongemakkelijk.’

Ik mompel van niet. De communicatie met mijn vader was niet geweldig goed toen hij nog leefde. Om nu met hem te praten, bijna vijf jaar na zijn dood met Kerstmis 1972, via een huisvrouw van middelbare leeftijd in een verontrustend saaie huiselijke omgeving in een torenflat in hartje Londen, zou gewoon raar zijn.

‘Nou, hij zegt dat u uw moeder wat bloemen moet geven, en zeggen dat het hem spijt.’

Als een vrij rationele man van zesentwintig die de zaken graag nuchter en ordelijk bekijkt – ik ben per slot van rekening drummer – had ik dit natuurlijk moeten afdoen als abracadabra-oplichterij. Maar ik moet toegeven dat het gedrag van onze hond die steeds elektrische dekens onder ons bed vandaan trekt, misschien niet op het sterfelijke vlak speelt. Bovendien heeft Madame Arcati een paar dingen over mijn vader gezegd die ze onmogelijk had kunnen weten, zeker niet wat ze zei over het cricketbat. Dat cricketbat was al zolang ik me kan herinneren onderdeel van de magere sportuitrusting van de Collins-clan. Buiten de familie kon niemand ervan weten. Ik wil niet zeggen dat ik overtuigd ben, maar ik ben wel geïntrigeerd. Andy en ik verlaten het voorvertrek van het hiernamaals en keren terug in de reële wereld. Terug op terra firma vertel ik mijn vrouw het nieuws. Ze antwoordt met een blik die aan beide kanten van de sluier wordt begrepen: ‘Dat zei ik toch.’

De volgende dag bel ik mijn moeder en vertel wat er de voorgaande avond is gebeurd. Ze is blij, en ze is allerminst verrast door de boodschap of het medium. ‘Nogal wiesdes dat hij me bloemen wil geven,’ zegt ze half lachend, half protesterend. En dan vertelt ze me alles. Mijn vader, Greville Philip Austin Collins, was niet trouw aan mijn moeder, June Winifred Collins (meisjesnaam Strange). Nadat

hij op zijn negentiende in dienst was getreden, was mijn vader zijn hele leven werknemer, net als zijn vader vóór hem, bij de London Assurance Company in hartje Londen. En 'Grev' had zijn alledaagse, met bolhoed getooide forenzenbestaan van negen tot vijf gebruikt om een geheim leven met een vriendin van kantoor te onderhouden.

Van mijn vader zou je niet meteen denken dat hij een droomprins of een charmeur was. Hij was een beetje gezet rond zijn middel, en zijn RAF-snor vormde het accent op een hoofd met uitdunnend haar. Klaarblijkelijk heb ik mijn uiterlijk aan mijn moeder te danken.

Maar het schijnt dat er achter die façade van aardige verzekeringsman toch iets van een verleider school. Mama vertelt me over een bepaald voorval. Alma Cole was een lieve dame die met haar in een speelgoedwinkel werkte die ze runde voor een vriend van de familie. Alma kwam uit het noorden van Engeland en had altijd een samenzweerderige toon bij alles wat ze zei.

Zij en mijn moeder konden goed met elkaar opschieten, en op een dag mopperde een wat gekrenkte Alma: 'Ik zag je zaterdag met Grev in de auto en je wuifde niet eens terug.' 'Ik zat zaterdag niet bij hem in de auto!' De passagier was kennelijk de vriendin van mijn vader, die hij meenam voor een romantisch ritje in onze zwarte Austin A35.

Bijna vijf jaar na de dood van mijn vader vind ik het geweldig dat mijn moeder nu zo vertrouwelijk met me is, maar word ik bij het horen van deze onthullingen ook kwaad en bedroefd. Ik weet nu dat het huwelijk van mijn ouders niet zozeer in stukken brak, maar met een sisser afliep, deels omdat mijn vader, zeg maar, met zijn gedachten ergens anders was. Zijn ontrouw was volkomen nieuw voor me.

Maar waarom zou dat ook niet zo zijn? Ik was toen nog een jonge jongen, en in mijn ogen waren mijn ouders volslagen gelukkig. Het leven thuis leek altijd normaal en rustig. Ongecompliceerd, eenvoudig. In mijn ogen hielden papa en mama zielsveel van elkaar gedurende hun hele getrouwde leven.

Maar ik ben veruit de jongste in de familie, bijna zeven jaar jon-

ger dan mijn zus Carole en negen jaar jonger dan mijn broer Clive. Bepaalde volwassen aspecten van het leven thuis zijn me beslist ontgaan. Wanneer ik nu terugdenk aan de feiten op deze avond in 1977, kan ik volgens mij een onderstroom van onrust in het huis ontwaren, iets waarvoor ik toentertijd volstrekt geen oog had. Toch voelde ik het misschien aan mijn water, want tot op verontrustend hoge leeftijd was ik een chronische bedplasser.

Wanneer ik dit verpletterende nieuws later aan Clive vertel, doet hij het me uit de doeken. Al die plotselinge lange wandelingen met mijn broer en zus? Die trage, in nevelen gehulde wandelingen die we maakten langs de naoorlogse huizen van Hounslow Heath? Niet de vrolijke, onbekommerde norm van de Engelse jeugd in de buitenwijk in de eenvoudige late jaren vijftig en de vroege jaren zestig. Ik was zonder het te weten medeplichtig aan het verdoezelen van de scheurtjes.

Dat mijn vader wat luchtig met zijn huwelijksgelofte omging, is iets waar ik nog steeds moeite mee heb. Ik kan niet begrijpen dat hij geen oog had voor mijn moeders gevoelens. En voordat iemand zijn mond opentrekt en roept: 'Moet jij nodig zeggen, Collins', wil ik wel duidelijk stellen dat ik je geen ongelijk kan geven.

Het is een teleurstelling voor mij dat ik driemaal getrouwd ben geweest. Het is een nog grotere teleurstelling dat ik driemaal ben gescheiden. Ik maak me veel minder zorgen over het feit dat dit resulteerde in regelingen met mijn exen tot een bedrag van 42 miljoen pond. Het kan me ook niet schelen dat die bedragen breed in de pers zijn uitgemeten en algemeen bekend zijn. Vandaag de dag is niets meer privé. Daar heeft het internet wel voor gezorgd. Maar hoewel drie scheidingen lijken te wijzen op een onverschillige houding tegenover het hele idee van het huwelijk, staat dit toch ver bezijden de waarheid. Ik ben een romanticus die gelooft en hoopt dat de vereniging van het huwelijk iets is om te koesteren en in stand te houden.

Maar dat drietal scheidingen wijst duidelijk op een onvermogen om gelukkig samen met iemand te leven en mijn partner te begrijpen. Ze wijzen op een onvermogen om een gezin te worden en te

blijven. Ze wijzen op een onvermogen, punt. Door de jaren heen heb ik er ijverig mijn best voor gedaan om elk aspect van mijn leven, persoonlijk en beroepsmatig, op rolletjes te laten lopen – ook al moet ik maar al te vaak erkennen dat mijn ‘best’ gewoon niet goed genoeg was.

Toch weet ik wat ‘normaal’ is – dat zit in mijn DNA. Ik ben ermee opgegroeid, of tenminste met de schijn ervan, in de Londense buitenwijken – en dat is wat ik nastreefde terwijl ik in mijn levensonderhoud probeerde te voorzien met muziek maken.

Ik heb geprobeerd eerlijk tegen al mijn kinderen te zijn over mijn persoonlijke geschiedenis. Het gaat hun aan. Het heeft invloed op hen. Zij leven elke dag van hun leven met de gevolgen van wat ik deed, wat ik niet deed en hoe ik reageerde. Ik probeer zo oprecht en eerlijk mogelijk te zijn. Dat zal ik ook gedurende dit verhaal doen, zelfs over momenten waarop ik niet op mijn allerbest naar voren kom. Als drummer ben ik gewend de beuk erin te gooien. Ik moest eraan wennen dat ik ook een paar keer een beuk kreeg.

Maar om terug te komen op mijn moeder: haar stoïcijnse houding, kracht en humor toen mijn vader van het rechte pad afdwaalde, zeggen veel over een generatie die de oorlog heeft meegemaakt en die door dik en dun gaat om het huwelijk in stand te houden. Daar kunnen we allemaal van leren, ikzelf zeker ook.

Als ik terugkijk op mijn jeugd vanuit het gezichtspunt van mijn gevorderde leeftijd, denk ik dat pijnlijke emotionele onrust en beroering misschien bij mijn jongere ik binnensijpelden zonder dat ik me daarvan bewust was.

***

Ik werd op 30 januari 1951 geboren in het Putney Maternity Hospital, in het zuidwesten van Londen, als het derde kind – een nakomertje en naar verluidt een verrassing – van June en Grev Collins. Kennelijk ging mijn moeder aanvankelijk naar het West Middlesex University Hospital, maar daar ‘waren ze niet erg aardig voor haar’, en dus sloeg ze haar benen over elkaar en vertrok naar het Putney.

Ik was hun eerste ‘Londense’ kind, want Carole en Clive waren

geboren in Weston-super-Mare nadat de hele familie in de tijd vóór de Blitz daarheen was geëvacueerd door de London Assurance Company. Mijn zus Carole was niet blij met mijn geboorte. Zij had graag een meisje gewild. Clive was echter in de wolken – eindelijk had hij een broertje om mee te voetballen en te worstelen, en om als het wat saai begon te worden, tegen de grond te werken en te martelen met zijn stinksokken.

Bij mijn geboorte waren mijn vader en mijn moeder vijfenveertig en zevenendertig jaar, wat hen voor die tijd tot tamelijk oude ouders maakte. Dat kon mijn moeder volstrekt niet schelen. Zij bleef haar hele leven een gulle en liefhebbende vrouw, zonder een kwaad woord voor wie dan ook, tot de dag dat ze op haar verjaardag in 2011 op haar achtennegentigste stierf. Hooguit noemde ze een Londense politieagent ooit eens een ‘klojo’ toen hij haar berispte omdat ze over een busstrook reed.

Mijn vader, geboren in 1907, kwam uit het toen trendy Isleworth, een buurt langs de rivier aan de westrand van Londen. Het huis van zijn familie was groot, donker, bedompt, heel indrukwekkend, en tamelijk angstwekkend. Dat gold ook voor zijn familie. Ik heb geen herinneringen aan mijn opa van vaderskant, een verzekeringsman van de London Assurance Company net als later zijn zoon. Maar ik heb wel levendige herinneringen aan oma. Zij was warm, hartelijk en kon veel van mij verdragen. Ze leek echter vast te zitten in de victoriaanse tijd en droeg alsof ze dat wilde bewijzen alleen maar lange zwarte jurken. Misschien treurde ze ook nog steeds om prins Albert.

Zij en ik hadden een heel goede band. Ik was vaak bij haar in de altijd bedompte benedenkamers, waar ik keek hoe ze aquarellen schilderde van boten en de rivier, een liefhebberij die ik heb geërfd.

De zus van mijn vader, tante Joey, was een ontzag inboezemende vrouw, gewapend met een sigarettenhouder en een harde, hese stem, een beetje zoals de gemene vrouw in Disney's *De Reddertjes*: ‘Lieverd, kom toch binnen...’ Haar man, oom Johnny, was ook een geval apart. Hij had een monocle en droeg steevast een pak van dikke tweed, nog een Collins uit het land dat de twintigste eeuw vergat.

Volgens de familieverhalen waren een paar van mijn vaders ne-

ven door de Japanners opgesloten in de beruchte Changi-gevangenis in Singapore. Er werd veel waarde aan hen gehecht – zij waren oorlogshelden, mannen die de meedogenloze strijd in het Verre Oosten hadden overleefd. Een andere neef was blijkbaar de man die de wasserette in Engeland introduceerde. In de ogen van mijn vaders familie waren zij allemaal stuk voor stuk ‘iemand’. Of anders gezegd, fijne meneren. Er werd gezegd dat H.G. Wells geregeld bij de familie Collins op bezoek kwam.

De levenshouding van mijn vader, om nog maar te zwijgen van zijn loopbaan, was duidelijk gevormd door zijn familie, ook al ontdekte ik na zijn dood dat hij had geprobeerd onder de dienstplicht bij de London Assurance Company uit te komen door weg te lopen om bij de koopvaardij te gaan. Maar de rebellie op de oceaan was van korte duur en hij kreeg te horen dat hij ermee op moest houden, zich moest vermennen en zich had te schikken naar het juk van verzekeringsman dat zijn eigen vader hem oplegde. Conformiteit was de stelregel. Met dit in gedachten, kun je misschien zeggen dat mijn vader een beetje jaloers was op de vrijheid van de jaren zestig die Clive, Carole en mij ten deel viel in onze gekozen richtingen: striptekenaar, kunstschaatser, muzikant. Noem je dat echte banen? Mijn vader niet.

Er is weinig wat erop wijst dat Grev Collins ooit gewend raakte aan de twintigste eeuw. Toen het Noordzeegas voor huishoudens beschikbaar kwam en alle boilers in Groot-Brittannië werden omgebouwd, probeerde mijn vader de gasmaatschappij zover te krijgen dat ze ons erbuiten zouden laten. Hij was er blijkbaar van overtuigd dat er ergens wel een leverancier was die brandstof voor alleen de familie Collins zou leveren.

Om de een of andere reden deed mijn vader graag de afwas, en hij stond erop om dit na de zondagse lunch te doen. Het liefst deed hij dit alleen, omdat hij dan niet aan tafel gezellig hoefde te doen. Dat was allemaal goed en aardig, totdat er een harde klap uit de keuken klonk. Terwijl het gesprek verstomde, ging mijn moeder naar de tuindeuren en sloot de gordijnen. Binnen een paar tellen na de klap kon je mijn vader hard horen vloeken, gevolgd door het geluid van serviesgoed dat in een pan werd geveegd. Met veel kabaal

werd de achterdeur opengetrokken en werd het serviesgoed in de tuin gegooid, waarna mijn vader het buiten al schoppend verspreidde onder het uiten van nog meer vloeken.

‘Jullie vader worstelt met de borden,’ legde mijn moeder vermoed uit, terwijl wij stille kinderen iets ontzettends interessants aan het tafelkleed zagen. Gewoon de traditionele Britse zondagslunch.

Mijn vader was niet totaal onwetend van verbeteringen in de huishouding, maar hij had er geen belangstelling voor. Wat hem betrof, was alles prima als de dingen goed werkten. Dat gold in het bijzonder voor elektriciteit. Begin jaren vijftig waren de stekkers van bruin bakeliet en hadden de snoeren een geweven omhulsel. Die waren niet geheel betrouwbaar, en in de achterkamer, waar de radio stond, voedde het stopcontact in de plint meestal vijf of zes andere stekkers. Elektriciens noemden zo iets een ‘kerstboom’. Die van ons siste geregeld, en dat is geen geluid dat je wilt horen als het om elektriciteit in huis gaat. Als oudste kind was Clive altijd de uitverkorene om nog weer een stekker bij te plaatsen in het al overbelaste stopcontact. Carole en ik keken met ondeugende fascinatie toe terwijl hij stevast een lichte schok kreeg die als een hard gekietel door zijn arm schoot.

‘Dat betekent dat er stroom is. Geen probleem,’ merkte mijn vader op voordat hij met zijn pijp ging zitten om naar de radio te luisteren of televisie te kijken, zonder aandacht te schenken aan de arme Clive en zijn rokende arm.

Vóór mijn komst had het gezin nog geen auto, en mijn vader slaagde pas voor zijn rijexamen in 1952, een jaar nadat ik geboren was. Het was zijn zevende poging. Als de auto zich niet ‘gedroeg’, begon mijn vader ertegen te schelden in de overtuiging dat het slecht functionerende motorvoertuig deel uitmaakte van een complot tegen hem. De beroemde scène in *Fawlty Towers* waarin John Cleese als Basil Fawlty rood aangelopen zijn trouweloze Austin 1100 Countryman ervan langs geeft, biedt een goed beeld van ons gezinsleven.

Rond deze tijd besloot mijn vader, trots op zijn eerste auto, om Carole en mij mee te nemen voor een ritje in Richmond Park. Hij

vond dit ook een mooie gelegenheid om een paar veiligheidscontroles voor zijn nieuwe voertuig uit te voeren. Ik stond achter in de auto en er leek niets aan de hand te zijn. Plotseling, zonder enige aankondiging, testte mijn vader de remmen. Ik vloog met enige snelheid naar voren over de zitting. Gelukkig werd mijn val gebroken door het dashboard en mijn gezicht. Ik draag nog steeds de littekens aan weerszijden van mijn mond.

Mijn vader zat zo vast in het verleden dat hij bij de invoering van het decimale stelsel in 1971 verklaarde dat hij het niet zou overleven. Het nieuwe muntstelsel van het land ervoer hij als bedreigend. Over de lange termijn bezien heb ik geen reden om eraan te twijfelen dat de afschaffing van de shilling eraan bijdroeg dat hij doodging van de zorgen.

Mijn moeder woonde ook van jongs af aan in Londen. Ze groeide op aan North End Road in Fulham; zij en haar beide zussen waren naaisters. Haar broer Charles was een Spitfire-piloot die was neergeschoten en gedood in de oorlog. Een van haar zussen, Gladys, woonde in Australië en met Kerstmis stuurden we elkaar altijd geluidsbanden. Ook zij overleed voordat ik haar kon ontmoeten. Mama's andere zus, tante Florrie, was heel aardig en als jonge jongen ging ik eens per week bij haar op bezoek in haar appartement aan Dolphin Square in Pimlico. Mijn oma aan moederskant, die ik Nana noemde, was een lieverd en had ook een sterk vormende vrouwelijke invloed op mijn jonge ik.

In het begin van de jaren dertig, toen mijn moeder een late tiener was, danste ze op de muziek van Randolph Sutton, de variétéster die beroemd was van 'On Mother Kelly's Doorstep', voordat ze een baan vond in een wijnzaak. Mijn vaders familie zou het altijd duidelijk laten merken dat hij beneden zijn stand was getrouwd met een winkelmeisje. Maar nadat ze elkaar hadden ontmoet tijdens een boottocht bij St Margarets on the Thames was het liefde op het eerste gezicht. Ze trouwden binnen een halfjaar op 19 augustus 1934. Mijn moeder was twintig, mijn vader achtentwintig.

Tegen de tijd dat ik erbij kwam, ruim zestien jaar later, woonde het gezin Collins in Whitton in de gemeente Richmond-upon-Thames. Daarna kwam een groot edwardiaans huis van drie verdiepin-

gen op 34 St Leonards Road in East Sheen, een andere hoek van het zuidwesten van Londen.

Terwijl mijn moeder fulltime in de speelgoedwinkel werkte, zorgde oma voor mij en zaten Clive en Carole op school. Nana was dol op me en we hadden een wonderbaarlijk hechte band. Tijdens onze wandelingen met de kinderwagen duwde zij me voort over de Upper Richmond Road, waar ze altijd een broodje van een penny bij de bakker voor me kocht. Het feit dat ik nog levendige herinneringen heb aan die dagelijkse traktatie spreekt boekdelen over mijn hechte band met Nana.

Mijn vader was duidelijk niet iemand voor vooruitgang of verandering, aan de oppervlakte tenminste. Dat was zo sterk dat toen mijn moeder vroeg of we van St Leonards Road konden verhuizen naar een iets groter, iets beter en iets minder bedompt huis, mijn vader antwoordde: 'Je kunt verhuizen als je dat wilt. Maar je moet een huis vinden voor hetzelfde geld als waarvoor we dit huis verkopen; ik ga in de ochtend vanuit dit huis naar mijn werk, en ik kom dezelfde dag thuis in het nieuwe huis, en alles moet dan zijn overgebracht.' En mama, die schat, kreeg dat nog voor elkaar ook.

En zo woon ik op mijn vierde op 453 Hanworth Road in Hounslow – het huis dat mijn vindingrijke moeder had gevonden en waarheen ze ons in één dag had verhuisd.

Zoals gewoonlijk lijkt het huis waarin je als kind woont enorm groot. Als je er jaren later weer komt, kan dat een schok zijn. Hoe pasten we daar allemaal in? Mama en papa hebben natuurlijk de grote slaapkamer, met een klein kamertje ernaast voor Carole. Clive en ik slapen aan de achterkant op een stapelbed. Onze kamer is zo petieterig dat we er onze kont niet kunnen keren. Er is bijna geen ruimte om de verzameling seksblaadjes die ik op de een of andere manier bij elkaar heb gescharreld onder mijn bed te verstoppen. We delen dat kamertje gedurende mijn jeugd totdat Clive op zijn tweentwintigste het huis uit gaat.

Als je in het begin van de jaren vijftig wordt geboren, houdt dat in dat je opgroeit in een Londen dat nog moet bijkomen van Hitlers luchtaanvallen. Maar ik heb geen herinneringen aan plaatsen waar bommen zijn gevallen of aan verwoestingen in onze buurt.